

Vergaderjaar 2020–2021

27 925

Bestrijding internationaal terrorisme

Nr. 841

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN BUITENLANDSE ZAKEN EN DEFENSIE EN DE STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 18 augustus 2021

Zoals verzocht door uw Kamer in het Tweeminutendebat over de meest recente situatie in Afghanistan d.d. 18 augustus 2021 (Handelingen II 2020/21, nr. 101), informeren wij u hierbij over de wijze waarop het kabinet invulling zal geven aan de motie van het lid Belhaj c.s. over verbreding categorieën tolkenprocedure (Kamerstuk 27 925, nr. 788).

Het kabinet zal de motie naar letter en geest uitvoeren. De situatie in Afghanistan is hartverscheurend. De afgelopen dagen hebben zich in Afghanistan dramatische ontwikkelingen voltrokken, met grote gevolgen voor het land en de lokale bevolking. Het kabinet deelt de mening van de meerderheid van uw Kamer dat alles op alles zal moeten worden gezet om naast het evacueren van Nederlanders die zich nog in Afghanistan bevinden, de tolken die voor Nederland hebben gewerkt in het kader van een internationale militaire of politiemissie in Afghanistan en de lokale ambassadestaf en hun gezinnen, ook zoveel mogelijk Afghanen te evacueren die voor Nederland of in het kader van de Nederlandse bijdragen aan internationale militaire of politiemissies hebben gewerkt en daardoor een verhoogd risico lopen. Het betreft in het bijzonder medewerkers van Nederlandse ontwikkelingsprojecten, mensenrechten- en vrouwenrechtenverdedigers en (*fixers* van) journalisten. Het gaat om acute en schrijnende gevallen.

Er is een interdepartementale taskforce ingesteld om alle gevallen die de overheid bereiken snel in beschouwing te nemen. Betrokkenen of maatschappelijke organisaties kunnen zich melden via telefoonnummer +31 247 247 247 of via het emailadres kabul@minbuza.nl. Achter zowel dit telefoonnummer als dit emailadres zit een crisisteam dat dag en nacht, zeven dagen per week bezet is en alle aanmeldingen registreert.

Alle inzet is erop gericht om zoveel mogelijk van de acute en schrijnende gevallen mee te krijgen op de Nederlandse militaire evacuatievluchten of

op evacuatievluchten van partnerlanden. Mensen zullen wel op eigen kracht naar het vliegveld van Kabul moeten komen omdat de mogelijkheid ontbreekt om in Afghanistan mensen op te halen. Gezien de volatiele veiligheidssituatie in de stad is het niet op alle momenten mogelijk om de toegangspoort van het vliegveld te bereiken. Het is op dit moment niet te voorspellen hoe dit zich in de komende dagen verder zal ontwikkelen.

Nederland zal de militaire evacuatievluchten zo lang als mogelijk blijven uitvoeren. Dit is afhankelijk van een veilige, stabiele situatie op het vliegveld van Kabul. Die veiligheid wordt gegarandeerd door een Amerikaanse troepenaanwezigheid. Zodra de veiligheid niet meer door de VS gegarandeerd wordt, zullen in de huidige omstandigheden geen mogelijkheden meer bestaan voor de coalitie om evacuatievluchten uit te voeren. Tot die tijd zal het kabinet uiteraard een maximale inspanning verrichten om de groepen zoals genoemd in de motie Belhaj c.s. mee te nemen op de evacuatievluchten van Nederland en partners.

Het allerbelangrijkste is dat op basis van bovenstaande aanpak zoveel mogelijk mensen via evacuatie in veiligheid worden gebracht. Na aankomst in Nederland zal voortvarend worden gezorgd voor de afhandeling van zaken. In nauwe samenwerking met overheidspartijen, gemeenten en anderen is reeds voorzien in eerste opvang van deze mensen. Die voortvarende aanpak moet ook gelden voor de asielaanvragen van betrokkenen.

Ten aanzien van dat asielvraagstuk wil het kabinet aangeven dat er zorgvuldig zal worden gehandeld omdat dat aansluit bij onze wetgeving en landenbeleid. Bovendien onderkent en bevestigt het kabinet, zoals de motie ook doet, dat elk van deze mensen zich op enigerlei wijze met risico's geconfronteerd ziet, en dat zij te maken hebben met kwetsbaarheden, of dat zij anderszins geraakt worden door de omstandigheden in Afghanistan.

Daarbij zeggen we, als *follow-up* van de motie, nu toe dat die personen die langdurig ingehuurd waren door Nederland of een contract hadden met Nederland, op voet van gelijkheid met de tolken behandeld zullen worden, indien ze na evacuatie in Nederland asiel aanvragen. Voor de overige evacuees geldt dat zij blijven vallen onder de vreemdelingencirculaire onder de noemer risicogroep, dat blijft gelden ook voor diegenen waarvoor evacuatie nu niet mogelijk is.

Voor toekomstige asielaanvragers in Nederland vanuit Afghanistan zal vanzelfsprekend ook naar de risico's en kwetsbaarheden worden gekeken.

Voor elk van hen zal dat in de individuele asielprocedure definitief worden vastgesteld. Sowieso geldt voor de komende periode het beslis- en vertrekmoratorium. In het komende ambtsbericht, voorzien voor september-oktober, zullen we dat ook nog toetsen, om te bezien of hierin additionele personen of groepen betrokken moeten worden.

Bij het vaststellen van dat beleid, op basis van dat ambtsbericht, zal uw Kamer niet alleen betrokken worden maar het zal pas in werking treden

nadat met uw Kamer overleg heeft plaatsgevonden. Dit in afwijking van de gebruikelijke werkwijze, waarbij vaststelling van gewijzigd beleid en toezending aan uw Kamer tegelijkertijd plaatsvindt.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
S.A.M. Kaag

De Minister van Defensie,
A.Th.B. Bijleveld-Schouten

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,
A. Broekers-Knol